

Előfizetési árak:
 egy évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
 Egyes szám ára 16 fillér.
 Hirdetések mérsékelt árak szerint.

A lap megjelenik minden oad-
 törtétken.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kéziratok vissza nem adtnak.

Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési pénzek küldendők.
 Kiadótulajdonos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Alakítsunk szabadelvű kört.

II.

Mielőtt lapunk mult számában kö-
 zölt vezetécikkünk folytatásaként arra
 a kérdésre felelnénk, hogy pártszinezet-
 tel avagy pártszinezet nélkül alakuljon-e
 meg „az újpesti Szabadelvű kör“, a félre-
 értések kikerülése céljából, ezennel lep-
 lezetlenül kijelentjük, hogy a „Polgári
 Kaszinó“ romjaiból még akkor se óhaj-
 tanánk új kört alakítani, ha „muszáj“
 volna és ha „lehetne“, de se nem muszáj,
 se nem lehet, más szóval, nem azt akar-
 juk, hogy „az újpesti Szabadelvű kör“ a
 „Polgári Kaszinó“ siránkozó örököse,
 hanem községi és társadalmi életünknek
 egy olyan erőteljes tényezője legyen,
 amelynek hiányát már régóta érezzük,
 amelyre községünk érdekében még a
 „munkás kaszinónál“ is nagyobb szük-
 ségünk van.

A „munkás kaszinó“ létesítésének
 helyességét, fontosságát községünkben
 elismerjük, de a mai viszonyok között
 legalább Ujpesten kivihetetlennek tart-
 juk egyrészt azért, mert a gyűjtő mun-
 kára ha vállalkoznék is valaki, számba
 vehető eredményt nem tudna elérni, az
 anyagi támogatás pedig nagyon távol
 maradna attól az összegtől, amelyet a
 „munkás kaszinó“ létesítése igényel;
 másrészt azért, mert magok a munkások,
 a munkás kaszinó fenntartásához nem
 igen járulhatnának hozzá, s a legcseké-
 lyebb tagdíj fizetésére se kötelezhetnék
 le magokat, mert az élelem drága, a
 munka kevés és bizonytalan.

„Munkás kaszinó“ létesítésére tehát
 sem az idő, sem a viszonyok ma nem
 alkalmasak, de igen is alkalmasak egy
 „Szabadelvű kör“ létesítésére, amelynek
 életbeléptetését, megalakítását a körül-
 mények sürgetik is.

Sürgetik pedig általános, országos
 szempontok és sürgetik különös községi
 szempontok.

Az általános, országos szempontok-
 ból, nem lévén még ma politikai lap, nem
 foglalkozhatunk részletesen, csak annyit
 jegyzünk meg, hogy a reakció s a feleke-
 zetiirány az országnak csaknem minden
 pontján felütötte a fejét s nemcsak az
 ugynevezett néppárt, hanem még a füg-
 getlenségi pártnak egy része is nyílt
 ellensége a valódi szabadelvűségnek s az
 oly nehezen kivívott egyházpolitikai
 reformoknak.

A függetlenségi párt ezen részének
 községünkben is vannak hívei; a reakció
 s a felekezeti irány magvai — sajnos —
 községünkben is el vannak vetve, min-
 den pillanatban kicsirázhatnak, s ha a
 valódi szabadelvűség idejekorán ki nem
 gyomlálja e csirákat, gyümölcsöt is fog-
 nak teremni, amely gyümölcsnek élvezet-
 tétől, illetőleg azok uralmától, kik e
 gyümölcsöt élvezik, óvja meg a magya-
 rok istene egy országunkat mint köz-
 ségünket.

Azon különös, községi szempontok
 közül, melyek az „újpesti Szabadelvű
 kör“ megalakítását sürgetik, csak a leg-
 főbbeket soroljuk föl. Nevezetesen:

Ujpest jövője, fejlődése és haladása
 megköveteli, hogy országgyűlési kép-
 viselő választás alkalmával községünk a
 döntő és vezető szerepet a gödöllői ke-
 rületben ki ne ejtse a kezéből, hogy ezt a
 döntő és vezető szerepet egy a politikai
 irányra, mint a képviselőjelöltjére
 vonatkozólag a jövőben is megtartsa.

Ezt pedig csak akkor fogja biztosan,
 minden meglepetésektől menten elérni,
 ha idejekorán szervezkedik, ha mind-
 azokat, kik a valódi szabadelvűségnek
 hívei, egy zászló alá csoportosítja, egy
 testületbe gyűjti, minden küzdelemben

készen és egyesült erővel indul, röviden,
 ha „a Szabadelvű kört“ megalakítja.

Hiba volt, hogy e kört szabadelvű
 polgárságunk a multban meg nem ala-
 kitotta, de még nagyobb hiba volna, ha
 most meg nem alakítaná.

Ujpest jövője, fejlődése és haladása
 megköveteli, hogy azokkal szemben, akik
 községünkben minduntalan a békétlen-
 ség, az elégedetlenség s a gyanúsítás
 magvát hintik el: létezzen egy olyan
 izmos, erőteljes testület, amely a békét,
 a megelégedést istápolja, a gyanúsítás
 töviseit letöri, s a tárgyilagos igazságot
 a félrevezetett lakosság előtt feltárja.

Hiszen ha jogosultak például azok a
 népgyűlések, amelyeket az újpesti Füg-
 getlenségi Körnek és az újpesti római
 katolikus egyháztanácsnak tagjai hiv-
 nak össze, méltányos, hogy legyen egy
 olyan újpesti „Szabadelvű kör“ is, amely
 a népgyűléseken elhangzó s az elégedet-
 lenségből, a népszerűség hajhászatából
 néha tudatlanságból, sokszor roszakarat-
 ból eredő vádak alaptalanságát kimu-
 tassa s a tényeket feltárja.

Jól tudjuk mi, hogy a népgyűlések és
 a népgyűlésekből származó feliratok
 végeredményükben éppen alaptalansá-
 guknál és igaztalanságuknál fogva köz-
 ségünk vezetőférfiaiban kárt nem okoz-
 nak: de szaporítják az elégedetlen ele-
 meket s nem irtják ki a gyanu magvát,
 mert a felsőbb hatóságok végzéseit ré-
 szint nem jutnak oly mérvben nyilván-
 osságra, mint a népgyűléseken elhang-
 zott vádak, részint pedig szintén meg-
 gyanúsítatnak, míg ellenben ha volna
 egy testület, egy kör, amelynek tagjai,
 vagy mindjárt ott a népgyűlésen vagy
 más módon helyre igazítanák a tévedé-
 sekét, felderítenék az igazságot: akkor a
 benső nyugalom s így a község benső

Margit.

— Életkép. —
 (Folytatása és vége.)

Én ott kaptam lakást mindjárt a templom
 mellett, egy szűk utcában, valami derék
 eszmadia-mesternél. Szép tágas nagy szo-
 báját, a „nappali“ szobáját adta át havi hat
 forintért, de úgy, hogy a reggeli kávét
 beleszámították érte. A kis Irénkémmek
 valóságos eldorádója lett itt, úgy elbeczéz-
 gettük, hogy szinte féltékeny lettem már
 kis leányomra. Velük evett, játszott, aludt s
 engem csak mint vendéget látott, ha nap-
 közben hazajöttem próbákról vagy előadá-
 sokról. Hogy Irénkém boldogsága még na-
 gyobb legyen, a szemközti házban lakó uri
 asszony, kit ugyan sohse láthattam, szinte
 áthivogatta Irénkét s elhalmozta gyönyörű
 játékszerekkel, nyalánksággal, sőt egy izben
 meg éppen fel is ruházta, cipő, kalap és
 rózsaszincspike öltözettel s a mi a legkülö-
 nösebb volt a dologban, még csak meg sem
 köszönhettem, mert a szemközti urnót sohse
 találtam otthon.

Egyszer úgy öt hétre rá, egy késő dél-
 utáni napon otthon üldögéltem a nagy
 akácfa alatt, el-elnéztem, mint hull egy-egy
 sárgult levél le a sötét lombok közül, kering,
 forog, jön az esti szellő, meg-meglibegteti,
 aztán játszva, ringva leejti többi társai közé.
 Meg-megzizeg a hervadt levél, sóhajtván,
 suhogva jön újabb szél, imbolyog a nagy fa
 lombja, mintha bucsuztatót mondana s az-
 tán tovalibeg, elcsendesül, mint a haldokló
 utolsó sóhaja után megszűnik dobogni a
 szív; öszre jár, haldoklik a természet is s a
 nagy halottat langyos szellők suttagása
 kísérik utolsó utjukra, az enyészet felé!

Oh Margit hol vagy, merre vagy?

Merengésomból kapum esattogása éb-
 reszt fel; sápadtan, kikelt arezzal rohan
 hozzám egy eseléd s lélegzetszakadva rebegi:

— Gyorsan, gyorsan, teins ur, a nagy-
 sága mindjárt meghal, jöjjön át, látni akarja,
 én szaladok a doktor urért s azzal eltűnt
 szemem elől.

Szó nélkül sietek át Irénke jóltevőjéhez
 a szomszédházba. Az ajtók tárva-nyitva. A
 harmadik szobában halványfejú gyertya
 pislog s a mint belépek, ott látom a ház
 urnóját a pamlogon hanyatt dülve, karjai
 mozdulatlanul csüngenek alá, feje hátra
 dőlve, szempillái alig-félig nyitva. Belép-

temkor megmozdul s alig hallhatóan sut-
 togja:

— Eljöttél?... köszönöm!... jöjj kö-
 zelebb... nyujtsd ide kezedet... homlo-
 kodat.

Odalépek s megfogom a hideg ujjakat,
 szemébe nézek s oh a lobogó gyertyafénynél
 felismerem őt!... őt: Margitot! Oh szív,
 ha fájdalomtól meg nem szakadsz, lélek,
 ha a kintől meg nem örülsz, minek nevezem
 ezt? Eléje térdelek, kétségbeesve karolom
 át, lelkem sir, örül, beszélni akarok, de nem
 tudok, a zokogás elfojtja szavam. Felnézek
 Margit arcába, bágyadt szemébe s ő lehajol
 s mintha mondani akarna valamit, de nem
 tud, ajka mozog, de hangot nem ad, majd
 lassan felém hajlik, hideg ajka homlokomat
 érinti s aztán visszahanyatlik... nem őlt
 többé.

A nyitott ajtón behallatszik az esti ha-
 rangszó, mélyen, busan kong a harang,
 majd az orvos s néhány házbeliék jönnek-
 mennek. Én még mindig ott térdelek Margit
 előtt s nézem-nézem a libegő gyertyalángot
 s látok benne szép, gyönyörű képet: ifju
 leányt, fehér ruhában, mirtuszkoszorúval,
 ott sétál az ifju karján virágos mezőkön.
 Főn a magasban paesirta szől s az égen
 fehér báránnyelűk usznak. Most odaérnek

fejlődése is könnyebben sikerülne s nagyon sok keserűségnek eleje vétetnék.

Mindezeknél fogva ajánljuk az illetékes körök és egyéneknek a „Szabadelvű kör” mielőbbi megalakítását, még pedig a községjól felfogott érdekeinek a szempontjából, egyenesen pártszínezettel való megalakítását.

Ha majd elérkezett az az időpont, amidőn községünk érdeke nem fogja követelni a pártszínezetet; ha elértük mindazt, amit elérni községünk jóvoltára óhajtunk; ha eljutottunk a műveltségnek az igazság szeretetnek azon fokára amelyen a józan ész érvei előtt mindenki meghajlik és megdönthetetlen bizonyítékok híján senkit vád alá nem helyez, és senkit meg nem gyanúsít az, aki e község polgárának tartja magát: akkor mi leszünk az elsők, akik indítványozni fogjuk a pártszínezet nélküli szabadelvű kör létesítését, egyelőre azonban — sajnos — erről le kell mondanunk!

Ujpestnek és lakosságának mindenkéltől pártszínezetű „Szabadelvű körre” van szüksége, amelynek szabadelvű pártban sem pusztja jelszó, hanem helyes irány: arról eléggé tanuskodik Magyarország haladása és politikai sulya.

Miért ne biztosítanók ezt a haladást községünkben s ezt a politikai súlyt a gödöllői kerületben magunk számára, mi is?!

—a.—cz.

H I R E K.

— **Udvari vadászat.** Őfelsége a király, aki ez idő szerint Gödöllőn időzik s a fővárosba — a királyi várakban folyó átalakító munka miatt — nem is fog bemenni: vadászattal tölti az idejét. Az udvari vadászatot legfelsőbb meghívásra — ma f. hó 18-án *Wolfner Tiradar*, a gödöllői kerület országgyűlési képviselője is részt vett.

— **A király az Erzsébet-szobornál.** F. hó 17-én délelőtt érkezett Gödöllőre *Róna József* szobrász, az Erzsébet-szobor két mintájával. A király délután megnézte a mintákat, amelyeket a művész a kastély nagytermében helyeztet el.

— **Bejelentési hivatalok szervezése.** A községi törvény rendelkezését, hogy ugy a községi illetőséggel bírók, valamint a települők és az idegenek nyilvántartassanak, — igen kevés városban és községben hajtják végre. Széll Kálmán belügyminiszter most elrendelte, hogy a bejelentési kötelezettség az ország nagyobb városaira kiterjesszessék és a bejelentési hivatalok szervezésére nézve azonnal fogjanak hozzá az előmunkálatokhoz. Ujpest községe már évek óta szorgal-

a patakhöz, rózsát szakaszt az ifju s a leány keblére tüzi s a leány sötét, nagy szemével reátekint az ifjura, mind közelebb ér az arcz, még közelebb . . . s aztán elesattan az első csók a víz partján, a rózsabokornál . . .

. . . Abban a levélben, a melyet ott találtam az asztalon, ez volt írva:

Édes jó Férjem!

Bocsáss meg, nem bírtam tovább az életet elviselni. Bűnös voltam, elesábitott a fény, a pompa, a rossz emberek és én nem bírtam ellentállni! Hűtlenül elhagytalak benneteket, oh de keserűn meglátsomra s nem éreztem magamban annyi erőt, hogy újra szemeid elé kerüljek, te, ki oly jó, oly becsületos vagy, s a ki annyira tudtál szeretni engemet! Gyorsan ölé mérget vettem be, hogy ne lássam a te szenvedéseidet, szégyenedet, csak arra kérlek, bocsáss meg, hisz te olyan jó voltál mindig hozzám. Irénkére vigyázz, szeresd őt ezután is nagyon s megsegít az Isten! Isten veled! A viszontlátásra ott fenn az égben, ha ugyan engem oda beengednek. Még egyszer, Isten veled! A te hűtlen

Margitod.

U. i. Irénke vagyona a fiókomban levő takarékpénztári könyveeskébe van felírva.

Beöthy Imre.

mazza a bejelentési hivatal szervezhetését s az engedélyezés illetőleg jóváhagyás reményében a bejelentési hivatal kötségeire is felvett már évek óta a költségvetésébe 1333 koronát s a míg a költségvetést a megye évről-évre jóváhagyta, addig Ujpestnek a bejelentési hivatal szervezhetésére vonatkozó kérvénye elintézetlen maradt. Reméljük, hogy Széll Kálmán belügyminiszter fentjelzett rendeletének meg lesz az a hatása, hogy Ujpest kérvénye is rövid idő alatt kedvező elintéztet nyer.

— **Az Elöljáróság — az új községében.** Mikor lesz már a község Elöljáróságának minden ügyosztálya az új községében? E kérdést — képviselőtestületünk egy ismert alakja — interpelláció alakjában készült előterjeszteni, miután azonban már nehezen lesz erre alkalma, az ő s az általa képviselt választópolgárok, illetőleg ügyfelek megnyugtatóra tudomásra hozzuk, hogy az Elöljáróság f. é. november hó 1-én összes ügyszótályaival az új községében lesz elhelyezve s amennyiben ez mégse teljesülne be, akkor annak csak az újpesti asztalos urak lesznek az okai, akik a többi vállalkozóval együtt arra köteleztettek, hogy az összes berendezéssel f. é. október hó 25-ig el kell készülniök, az építő-bizottság kiküldöttjei azonban arról győződtek meg, hogy amíg a fővárosi iparosok már e hét végén szállítani fogják az általuk elvállalt berendezési tárgyakat, addig az újpesti iparosok egymémelyike még alig fogott hozzá az elvállalt munkához.

— **Tanítók a miniszterelnöknél.** Az állami tanítók országos egyesületének küldöttsége Szentgyörgyi Lajos főtitkár vezetésével a minap tisztelgett Széll Kálmán miniszterelnöknél és átadta neki az állami tanítók anyagi és jogi helyzetének törvényes rendezése dolgában szerkesztett memorandumukat. A miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget és kijelentette, hogy tudja, hogy az állami tanítók helyzete kívánni valót hagy hátra. Van tudomásom, ugymond, arról is, hogy a közoktatásügyi kormány egész küzdelmet fejt ki az önök érdekében. Én magam is azon vagyok, hogy a mit önökért, mint a kultúra első nap számosáért, meg kell tenni, megtegyem. Midőn azonban az önök helyzetén segíteni törekszünk, nem feledkezhetünk meg az önökkel hasonló anyagi viszonyok között élő s működő többi tisztviselőiről sem. S mivel mindössze nagyon számosan vannak: ez az oka, hogy anyagi ügyeik rendezését nem eszközölhetjük gyors léptekkel. De legyenek türellemmel: jóakaratomra mindig számíthatnak.

— **A községhez építő-bizottsága f. hó 13-án tartott ülésén** meddőnek jelentette ki az új községhez vendéglőre beadott pályázatot, amennyiben csak egy ajánlat adatott be. Podruzsék részéről s ez is oly alacsony volt (2500 korona), hogy figyelembe nem lehetett venni.

— **A „Polgári Kaszinó” választmányi ülése.** A „Polgári Kaszinó” választmánya f. é. október hó 16-án választmányi ülést tartott, a melyen a „Polgári Kaszinó” elnökségének és tisztikarának lemondását tudomásul vette, a f. é. augusztus hó végéig terjedő számadásokat és jelentéseket tudomásul vette, jóváhagyta és az illető tisztviselőknek a felmentvényt megadta; végül f. é. október hó 21-ére egy rendkívüli közgyűlést hívat össze, a mely a „Lenni vagy nem lenni” kérdés fölött lesz hívatva dönteni. A dolog ugyanis úgy áll, hogy a „Polgári Kaszinó” ingóira árverezés van f. é. október hó 25-ére kitűzve; a választmány ennek következtében egy bizottságot küldött ki azzal a feladattal, bírja rá Csepesányi Bélát, hogy az árverezést függessze fel s Czipauer Jánost, hogy követelésének perlését halassza el, más szóval engedjen időt a helyzet tisztázására s a kibontakozásra. Ha Csepesányi Béla beleegyezik az árverezés felfüggesztésébe és Czipauer a per elhalasztásába, akkor a f. hó 21-ki közgyűlés új elnököt és tisztikart fog választani s a kaszinót a tagdíj leszállításával és új tagok szerzésével igyekszik fenntartani, ellenkező esetben pedig meghajlik a balvégzet előtt s a hitelezőknek engedi át a „Polgári Kaszinó” ingóit és ingatlanát. Szerintünk becsületére válik a választmánynak az a törekvése, a melylyel a „Polgári Kaszinó”-t megmenteni s az anyeszet karjaiból kiragadni igyekszik, de az

esperimentálás a válságot már nem képes megakadályozni. A választmány ugyanis ugyanazon gyógyszerrel, a melyet most akar használni, már használta a most leköszönt elnökség és tisztikar megválasztatásakor is, s nyert ugyan ezzel, jobban mondva az elnök pénzbeli áldozatával, néhány hónapot, de anyagi bajai nem hogy nem esökkentek, sőt ellenkezőleg, fokozódtak. Most is nyerhet még időben talán valamit — de az összeomlást el nem kerülheti azon egyszerű oknál fogva, mert nincs és nem lesz se elegendő tag, se elegendő pénz a fenntartásra és a tetemes tartozások törlesztésére. Sajnos, de ez a valóság. A fuzió előtt kellett volna felébredni s helyesebb irányt és célt kitűzni.

— **Kinevezések.** A vármegye főispánja Orbay Eberhardt Dénes és ifj. Szánthó Pál közigazgatási gyakornokot tiszteletbeli szolgabírákká nevezte ki és egyúttal őket a katonai szolgálatra bevonult Décsy József és ifj. Tahy István gödöllői járási szolgabírák helyére helyettesítette.

— **Virilisták.** Az újpesti virilisták névjegyzékét az 1901-ik évre most állítja össze a község elöljárósága s habár az idők mostohaságát az év folyamán a nagy adófizetők is megérezték: a jelen évi és jövő évi névjegyzék között nagyon esekély lesz a különbség.

— **Erkel Sándor halála.** A magyar zenevilágot, irodalmat és az Erkel családot nagy gyász érte. Egyik kitűnő tagját, *Erkel Sándort*, a m. kir. Operaház főzeneigazgatóját f. é. október hó 14-én, életének 55-ik évében, a halál kiragadta az élők sorából. Az elhunyt zeneköltő Békés-Csabán lehelte ki nemes lelkét s onnan hozták érzékörsóba helyezett hült tetemeit Budapestre, ahol az Opera előcsarnokában volt felravatalozva. A temetés f. hó 17-én ment az elhunyt méltó fénytel és részvéttel véghez. Az elhunyt családja a következő gyászjelentést adta ki: „Özvegy Erkel Sándorné szül. Szabó Róza mint neje, Erkel Gyula, Mária, Lajos és István mint testvérek, Erkel Rezső dr. mint nagybátyja, Erkel Rezsőné dr.-né mint nagynénje, Szabó József dr. és neje, Czédli Józsefné és férje, özvegy Erkel Lászlóné, özvegy Kesiár Mártonné mint sógorok és sógorok, özvegy Hajóssy Ottóné szül. Erkel Agnes, Erkel János, Erkel Odón mint unokatestvérek a magok és a többi számos rokon nevében megtört szívvel jelentik, hogy a legjobb férj, illetve testvérök, sógorok és rokonok, nagyságos Erkel Sándor ur, a m. kir. Operaház főzeneigazgatója és volt igazgatója, a budapesti filharmóniai társaság elnöke, a hazai dalárdák volt főkarnagya, a Ferencz Józsefrend lovaja, a porosz királyi koronarend és román királyi koronarend tulajdonosa stb. stb. ez évi október hónap 14-én, életének 55-ik és boldog házasságának 19-ik évében, hosszú szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, Békés-Csabán az Urban elhunyt. A megboldogult hült tetemei ez évi október hónap 17-én, délután 3 órakor fognak Budapestben, a m. kir. Operaház előcsarnokában, a rom. kath. egyház szertartása szerint ünnepiesen beszenteltetni és a kerepesi-ut melletti sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise-áldozat esütörtökön, e hó 18-án, délelőtt 10 órakor fog a Terézvárosi plébániatemplomban az egek Urának bemutatattni. Budapest, 1900 október hónap 14-én. Béke lengjen az elhunyt drága porai felett!” A filharmónikusok, kiknek Erkel Sándor tiszteletbeli elnöke volt nemesak külön gyászjelentést adtak ki, hanem a ravatalra helyezett koszorú kivül, reudkivüli gyászuk jelül négy hétfig gyászfátyolt hordanak bal-karjukon.

— **Eljegyzés.** Balla Jenő, a „Pestvármegye” helyettes szerkesztője eljegyezte unokahugát, Balla Rózsika kisasszonyt. Öszinte szerenese kívánatainkat a boldog frigyhez.

— **Gazdasági munkások jogi képviselője.** A munkások panaszos ügyeinek megvizsgálása során igen gyakran tapasztalni volt kénytelen a földmívelési miniszter, hogy a konkrét ügyben tett panasz alapos ugyan, de közigazgatási uton nem orvosolható, s hogy a panaszos igazát csak úgy lehetne megvédelmezni, ha ez a peres vagy peren kívüli eljárás során jogi képviselője által járhatna el. Minthogy pedig a teljesen vagyontalan ember jogi képviselője nem gondoskodhatik, a miniszter bizonyos össze-

get arra szándékozik fordítani, hogy ily esetekben a kirendelendő ügyvédnek vagy a tiszti ügyésznek biztosíthassa azoknak a kiadásoknak a megtérítését, melyek a munkás érdekében való utánjárásnál felmerülnek. A miniszter abban a meggyőződésben van, hogy ily módon sok panaszt el lehet oszlatni, a mennyiben ezen az uton lehetővé válik, hogy megtalálja igazságát az a szegény gazdasági munkás ember, a ki ma a peres vagy a peren kívüli eljárás megkötött szabályai között, tájékozatlanságának vagy pedig vagyonatlanságának a súlya alatt lelkében keserűséget, a jogrend ellen gyűlölséget forral.

— **Halálozás.** Az ujbpesti tanítói karnak gyászja van. Egy régi és érdemes tagját vesztette el. Székely *Schwarz* Mór, nyug. állami tanítót és keresked. m. tanárt f. hó 16-án, életének 78-ik évében ragadta el a halál. Hült tetemeit f. hó 18-án d. u. 3 órakor kísérték nagy részvéttel az örök nyugalom helyére.

— **Budapest székesfővárosa az ujbpesti honvédeknek.** Lapunk f. é. 40-ik számában jeleztük, hogy Budapest székesfővárosi tanácsa elhatározta, miszerint a futtatás jövedelmének azon részéből, melyet a lovar egyesület a főváros szegényalapja javára beküldött, az ujbpesti 48-as honvédeknek is fog segítséget juttatni. E határozatból kifolyólag f. hó 15-én 200 korona érkezett Ujbpest község előljáróságához a főváros tanácsától, a mely összeget községünk előljárósága 48-as honvédek között f. hó 17-én már széjjel is osztott.

— **Elengedett bírság.** Pest-Pilis-Solt-Kiskunvármegye közgyűlése, Fischer István volt ujbpesti irnokra kiszabott 200 korona feyelmi bírság törlését — a főszolgabírói jelentés alapján — megengedte.

— **„A molnár és gyermeke”.** Ki ne ismerne Raupachnak „A molnár és gyermeke” című alkalmi drámáját, mely halottak napján a művelt világ összes színpadait uralja? Bizonyára nagyon sokan ismerik s a ki még nem látta és nem hallotta, az menjen el f. évi november hó 1-én este a Colosseumba, a hol az ujbpesti kath. legényegylet színelőadást rendez s a nevezett alkalmi drámát egyetli tagjaival, nevezetesen Madarassy Vilma, Pálmai Gyula, Somogyi Lajos stb. közreműködésével hozza színre.

— **Ujbpest és nemzetközi football-torna.** A nemzetközi football-tornát f. hó 14-én vasárnap d. u. tartották meg óriási közönség jelenlétében. E tornán, mint már előző számban jeleztük, részt vett községünk első football-esapata az Ujbpesti football-club is, hat legjobb játékosával. A szerenese nem igen kedvezett az ujbpestieknek, a mennyiben hazánk legjobb csapatával a bpesti Torna Club első csapatával hozta őket össze a sorsolás, daczára ennek azonban az ujbpestiek bizonyították, hogy nem is szorulnak a szerenésére, mert az eredmény csak 1:0 volta Torna Club javára. Az egész első félidőben nem volt képes a Torna Club eredményt elérni és csak a második félidő végén tudtak nagy erőfeszítéssel egy goalt beadni az U. F. C. kitűnő főmában lévő kapusának: Ugró Károlynak. A többi öt játékos is: Bier, Sedlyár, Neubrand, Dinies és Weisz egyformán kitűnően megállotta helyét. A játék menetét a közönség érdeklődéssel kísérte és gyakran hallatszottak a rokonszenves „Eljen Ujbpest!” „Eljenek az ujbpestiek!” felkiáltások. A torna győztese a „Wiener-Cricketer and football-club” híres csapata lett, második helyezetre pedig az U. F. C. leverője, a Budapesti Torna Club jutott. Ugyanitt megemlítjük még, hogy az U. F. C.-nak f. hó 21-én vasárnap d. u. 3 órakor match-e lesz a „Ganzgyári Tisztviselők labdarugó Egyesületével”, melyen az érdeklődő közönséget szívesen látja az egyesület. Csapatösszeállítás a helyszínen kapható.

— **Névmagyarosítás.** A belügyminiszter engedelmével Blazsináries József, ujbpesti lakos, valamint gyermekei József, Sándor, Lajos és Dezső Bányaira-, Taussig Lipót ujbpesti lakos Szegő-re-, Szűsz (Panocher) János ujbpesti lakos Szűsz-re magyarosította a nevét.

— **Lehet-e tartalékos tiszt a jegyző?** A 69-ik gyalogezred tisztikara megvonta egy községi jegyzőtől a jogot, hogy tartalékos tiszt lehessen, mert szerinte a tiszt állás nem fér össze a jegyzői állással. Ez a katonatiszti határozat az egész községi jegy-

zői karra nézve bántó dolog, mert a jegyzőség sem társadalmi állásra, sem műveltségre, sem életviszonyaira nézve nem összeharhatatlan a katonatiszti ranggal. A községi jegyzők f. hó 14-én tartott országos gyűlésének a megbotránkozása tehát teljesen jogosult volt s reméljük, hogy a hadügyminiszter azt az elégtételt, a melyet a jegyzői kar, ez esetből kifolyólag kért, meg is fogja adni. A 69-ik ezred tisztikarának ama határozatában olyan kasztszellel nyilatkozik, a mely teljesen jogosulatlan s már esirájában elfojtandó.

— **A kir. iparfelügyelők beosztása a vármegyében.** A kereskedelmi miniszter összeállította a kir. iparfelügyelők új szolgálati beosztását. Az új beosztás szerint: a főfelügyeletet Magyarits Agost kir. iparfelügyelő teljesíti. Központi szolgálatra beosztottak: Gerster Miklós és dr. Szegedi-Maszák Elemér kir. iparfelügyelők, Pechár Gusztáv és Borbély Gyula kir. ipari segédfelügyelők. Az I. iparfelügyelői kerületben: Pestmegye (váczi, nagy-káta, monori, alsó-dabasi, ráczkevei, biai, pomázi, gödöllői járás) Vác, Szent-Endre városok: Lode Rezső kir. iparfelügyelő, Szabó Lajos szakkeg. II-ik kerület: Pestmegye abonyi, félegyházi, kalocsai, kiskőrösi, duna-vecsei, kunszentmiklósi járások: Nagy-Kőrös, Kis-Félegyháza, Kis-Kun-Halás, Czegléd városok és Kecskemét t. h. j. város.

— **Országos vásár.** Az ujbpesti országos vásár f. é. október hó 21-én és 22-én fog megtartani.

— **Felülfizetések.** Az „Ujbpesti kereskedő és iparos ifjak önművelődési köre” által rendezett f. é. „Ujonezbál” alkalmával a következő felülfizetések történtek: Roth Adolf 10 kor. Illek Vince, Scherezer Károly 4—4 kor. Friebeisz Antal, Leiner Fülöp és Fiai, dr. Fuchs József, Vig József, Bogner Péter, Szkupeny József, Odvalil József, Török Mihály 3—3 kor. Brünauer N., Kohn Farkas, Molnár N., Madarassy N., Reich N., Fuchs Antal, Czéh István, Bratzkó Imréné, Haas N., Turnay Pál, Kohn N. 2—2 kor. Fuchs Lipótné 2 kor. 60 fill. Weisz Jakab 1 kor. A felülfizetőknek lapunk utján mond köszönetet a rendezőség.

IRODALOM.

* **Világhírű munka magyar nyelven.** *Brehm Alfréd*-nek az állatvilág ritka tehetőségi megfigyelőjének és kiváló zoológiai íróinak „Tierleben” című tíz kötetes munkája legközelebb magyar nyelvre kiadást ér. A világhírű mű, mely gyors egymásutánban angol, francia és olasz átdolgozásban látott napvilágot, a *Légrády testvérek* kiadásában, az eredetivel azonos terjedelemben s ugyanolyan díszes kiállításban fog megjelenni. A kiadó czég a műnek átültetésére egyik legjobb szakérőnk, *Méhely Lajos* tanárt és akadémiust nyerte meg s a hazai olvasó közönség bizonyára örömmel vesz tudomást a nagy nemzeti vállalkozásról.

* **Borbély György** zalaegerszegi főgymnasiunai tanár „*Magyar Páizs*” címen társadalmi heti lapot indított a hazai ipar támogatására, a szövetkezeti eszme terjesztésére s általában a nemzeti közgazdaság és a faji jelleg védelmére. Az első számban az ismeretető cikkekén kívül *Bartha Miklósnak* is van egy programcikke, *Jászai Marinak* s *Harmath Lujzának* egy-egy levele; dr. *Kele Antal* egy cikksorozatát kezdett meg a szövetkezetekről. A lap állandóan közli a magyarországi gyárakat, nagyobb iparosokat és kereskedőket. Hetenként legkevesebb nyolcz oldalon jelenik meg s évi ára csak négy korona, hogy minél népszerűbbé tegye itthon a hazai gyárakat.

* **Kis Lap.** Több mint negyed évszázad óta gyönyörködteti a „Kis Lap” című képes gyermekújság Magyarország apró olvasó közönségét. Hétről, hétre mint szívesen látott vendég kopogtat be a magyar családok hajlékába, ahol vidám gondtalan gyermekek repeső szívvel várják, ujongva köszöntik és találgatják, vajjon micsoda szépet, kedveset hoz magával a „Kis Lap” legújabb száma. A „Kis Lap” gyönyörű tartalmához képest díszes kiállításban jelenik meg, mindazonáltal ára oly csekélyre van, hogy mindenki könnyen megszerezheti gyermekének. A „Kis Lap” az egyetlen magyar gyermekújság, melyet a vallás- és közoktatásügyi magy. kir. miniszterium az elemi népiskolák

tanuló ifjuságának olvasmányul ajánlott. Előfizetési ára 1/4 évenként 2 korona. Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Kerepesi-ut 54.

Szerkesztői üzenetek.

B. L. urnak helyben, „C. . . nek” irt verséből közzé tesszük azt a sort, a mely mind a 3 versszakban előfordul s így hangzik: „Költeményt akartam írni hozzád”. C. . . ebből is megérti mit akart, s ön is megértheti, hogy miért nem akarjuk mi költeményét lapunkba közölni.

Dr. Boros Mór ügyvédi irodáját

Beniczky-utcza 5. sz. a. (dr. Seligmann-féle házba) helyezte át.

Nádszékek

befonását olcsón elvállalom. Megbízás levelezőlappal eszközölhető. — **Klusz András Ujbesten, Tavasz-u. 54.**

36835. Ujbpest község előljárósága k. i. 1900.

Ujonezösszeírás.

A védtörvény és az ahhoz kiadott utasításokhoz képest ezennel felhívtnak az 1880., 1879. és 1878-ik években született hadköteles egyének, hogy összeíratastuk végett f. évi november hó 1-től november 30-ig a község katonaugyi osztályában (új község-ház, I. em. 41. ajtó), munka, vagy eseléd-könyv, avagy egyéb igazolvánnyal *jelentkezzenek.*

Ha az ujonezköteles állandó tartózkodási helyéről ideiglenesen távol van, s ezáltal vagy betegségénél fogva, szóval vagy írásban jelentkezni akadályozva lenne, a jelentkezést a szülők, a gyám vagy más meghatalmazott által is megtétheti.

A ki ezen jelentkezést, anélkül, hogy legyőzhetlen akadályok hátráltatták volna elmulasztja, kihágást követ el és 10 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén pedig 1 naptól 10 napig terjedhető elzárással büntetettik.

Ezuttal figyelmeztetjük a hadköteleseket, hogy a védtörvény a papjelölteket és papnövendékeket, a tanítójelölteket és tanítókat, az öröklött mezei gazdaságok tulajdonosait és a családgyámolítókat azon kedvezményben részesíti, hogy alkalmasságuk esetén is csak a póttartalékba soroztatnak be; a kinek tehát ily czímen a törvény ezen felsorolt kedvezményeinek egyikére vagy másikára igénye van s azt érvényesíteni kívánja, kellőleg felszerelt kérvényét a jelentkezés alkalmával nyújtsa be.

Ez áll azokra is, a kik az egyévi önkéntességre igényt tartanak.

Azon idegen illetőségű hadkötelesek, a kik szerényebb anyagi helyzetüknél fogva haza nem utazhatnak s így Vácztól, illetve utóállítás útján Budapestben kívánják magukat soroztatni, kellőleg felszerelt kérvényeket jelentkezésükkel egyidejűleg, de legkésőbb f. é. november 30-ig annál bizonyosabban nyújtsák be, mert e határidőn túl ilyenmü kérvények el nem fogadtatnak.

Megjegyeztetik végül, hogy a jelentkezési kötelezettségnek, valamint általában a védtörvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a védtörvényben megszabott kötelezettségeknek nem tudása által ki nem menthető.

Az előljáróság.

4247. végrh. sz. 1900.

Arverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az ujbpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 1927/2. sz. végzése folytán **dr. Boros Mór** ügyvéd által képviselt **Perl Adolf** felperes részére **bárá Pletzger Rudolf** és neje alperes ellen 1753 kor. kövétel s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 12792

kor. becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró V fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna Megyeren alperesek lakásán leendő határidőül 1900. évi október hó 22. napján délután 1/2 3 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok, versenylovak s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni nem mulasszák.

Kelt Újpesten, 1900. évi október hó 1. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

4445. végrh. sz. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1900. é. V. 3520 2. sz. végzése folytán **Dr. Beszilla Nándor** ügyvéd által képviselt **Rpalotai községi takarékpénztár** felperes részére **N. Matus Kihály** és társai alperes ellen 286 és 350 kor. követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperesektől lefoglalt ss 1716 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna **Rpalotán N. Matus Mihály és neje lakásán Vasut-utca 44. sz. s folytatva N. Matus István lakásán fő-ut 41. sz.** leendő megtartása határidőül 1900. évi október hó 23. napján délelőtt 1/2 12 órája kitűzetik, a mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

Kelt Újpesten, 1900. évi október hó 6. napján.

Polgár

kir. bírósági végrehajtó.

7225. sz. tk. 900.

Árverési hirdetmény kivonat.

Az újpesti kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Hanczéros Istvánné** végrehajtónak, valamint a 7291 tk. 900. sz. beadvánnyal az árverés kitűzését szintén szorgalmazó s ezuttal esatlakozótnak kimondott, **újpesti kereskedelmi és iparbank részvénytársaság** végrehajtónak **K. Szabó Mihály**, rpalotai lakos végrehajtást szenvedett elleni 800 korona illetve 280 korona s jár. iránti végrehajtási ügyében az 1881. LX. t.-cz. 187., 185., 176. §§-ai értelmében a **váci takarékpénztár** utóajánlata következtében a rpalotai 1240. sz. betétben írt A 1 sorsz. 1579 hrsz. **K. Szabó Mihály** nevében álló ingatlanra 700 korona utóajánlati áron az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900. évi november hó 13. napján délelőtt 9 órakor **Rpalota község házában** megtartandó nyilvános árverésen az utóajánlati áron alul eladatni nem fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan korábbi becsárának 10 % -át vagyis 58 koronát készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az igazságügyminiszteri rendeletekben kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénz-

nek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Újpest, 1900. évi szeptember 26-án a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szekács

kir. albiró

V. 1297. számhoz. 1900.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bír. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1900. évi V. 3305 2. számú végzésével **dr. Illés Samu** ügyvéd által képviselt **Schwartz Jakab** felperes részére **Grieshaber Győző** alperes ellen 40 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 608 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbíró V. fenti sz. végzésével az árverés elrendeltetvén annak a felülfoglaltatók követelése erejéig is, a mennyiben azok törvényes zá-

logjogot nyertek volna, alperes lakásán **Újpesten, Kossuth-u. 6. sz. a.** leendő megtartása határidőül 1900. évi október hó 29. napján délelőtt 11 órája tűzetik ki, mikor a bíróság lefoglalt butorok s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéséhez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnél írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Újpesten, 1900. évi október hó 12. napján.

Kiss Gyula

kir. bírósági végrehajtó.

Meghívó.

Az **„Újpesti kereskedők és szatócsok ipartársulatának szövetkezeti sütődéje”** a budapesti kir. keresk. és váltótörvényszék mint kereskedelmi bíróság 97058 p. számú végzése folytán **1900. évi november hó 4-én vasárnap délután 4 órakor** saját helyiségében (Árpád-ut és Erzsébet-utca sarok)

rendes közgyűlést

tart, melyre van szerencsénk a t. tagokat meghívni.

Kelt Újpesten, 1900. évi október hó 9-én tartott választmányi gyűlésből.

Az elnökség.

Tárgy: 1. Elnöki előterjesztés. 2. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság jelentése; a zárszámadások bemutatása és megállapítása. 3. Az igazgatóság és felügyelő bizottság felmentvényének megadása. 4. Az alapszabályok módosítása. 5. Nefaláni indítványok.

VAGYON.

Mérleg-számla.

TEHER.

	kor.	fill.		kor.	fill.
1899. decz. 31. Készpénz	1621	12	1899. decz. 31. Tagok befizetése	2245	—
" " " Épület előleg	250	—			
" " " Egyenleg mint					
veszteség	373	88			
	2245	—		2245	—

Újpesten, 1899. évi december hó 31-én.

Glück Henrik

elnök igazgató.

Wachser Adolf

pénztárnok.

Kriszt József, Grünbaum Lajos, Schönhausler Ignác, Weisz Bernát

igazgatók.

Ezen mérleget megvizsgáltuk és annak helyességét igazoljuk.

Waldmann Henrik, Kohn Simon, Moró József, Német Adolf, Bier Éliás

felügyelő bizottsági tagok.

NYERESÉG. Nyereség- és veszteség-számla. VESZTESÉG.

	kor.	fill.		kor.	fill.
1899. decz. 31. Nyomatványok	19	40	1899. decz. 31. Alakulási költség	259	68
" " " Takarékpénztári			" " " Nyomatványok	134	88
kamatok	6	26	" " " Posta díjak	12	58
" " " Portó	7	60			
" " " Egyenleg mint					
veszteség	373	88			
	407	14		407	14

Újpesten, 1899. évi december hó 31-én.

Glück Henrik

elnök igazgató.

Wachser Adolf

pénztárnok.

Kriszt József, Grünbaum Lajos, Schönhausler Ignác, Weisz Bernát

igazgatók.

Ezen nyereség- és veszteség-számlát a szövetkezet fő- és mellékkönyveivel összehasonlítván azokkal megegyezőknek találtuk.

Waldmann Henrik, Kohn Simon, Moró József, Német Adolf, Bier Éliás

felügyelő bizottsági tagok.